

Jemes

Naloʻbulat napisulan aJemes totoni

Ase itos naloʻbulat napisulan egai?

AJemes, aʻvan aYesu matmat, toil a m̃o hən alat siYesu len naut a Jerusalem, gai itosi.

Itos naloʻbulat napisulan egai hən ñesa?

Itosi hən bikel mai naKristen gail naʻvide tovoi hən l̃ebikade hən l̃ebidañ len nad̃lomian len aYesu.

AJemes itos naloʻbulat napisulan egai m̃os ase?

Itosi m̃os naKristen gail len naut p̃isi.

AJemes itosi ʻnais?

Hum ma totoni p̃epad̃añ hən nasihau A.D. 48.

1) AJemes ikel na-ke-ivoi-an mai naJu gail (1.1)

2) Ñəboŋ ñəmauran b̃idañ, dañ b̃uri. G̃əb̃ike g̃əb̃igol ñəsaan, savi aGot totaltal hən gaiug, nal̃əŋonian sam̃ igol ke gotogol ñəsaan (1.2-18)

3) Nas̃əs̃əloŋan mai nagolean (1.19-27)

4) Sagipatpat ñəvanuan galevis m̃əhat s̃əhor galit am. Asike g̃əb̃ilolosa hən ñəvanuan gail, asike aGot ilolosa hən gaiug (2.1-13)

5) Ñəsa gotogole eʻusani ke gukad nad̃lomian len aGot o eʻbuer (2.14-26)

6) Alat lotokad nad̃lomian mai namealito. Naʻvide avan ideh tokade eʻusani ke nami-tisau hən ñəmauran san tog̃əm len aGot o eʻbuer (3.1-18)

7) Len ñəb̃alkabaŋan m̃ətom̃ətahun aGot. Pair dan naʻvide enan tosa, riŋ gamito len

- navəlan aGot. Samtisor mēdas avan ideh, samit sor patpat gamit mēhat. Mət̃beləboi nəsa tovoi be asike mət̃bigole, mətugol nəsaan (4.1-17)
- 8) Alat lotopul hən natite lotogol mət̃toləyon tosa, dereh lipanis, be ipat len aGot hən bigole. Samtikoblen mēdas gamit gabag. Toh mēdau, daŋ ður na-ləyon-isa-vəsa-an (5.1-5.11)
- 9) Kel nakitinan. Kel kot nəsaan samit mai gamit gabag. Sor tuṽ m̃os gamit gabag. Dereh aGot tevi tarhət samito (5.12-18)
- 10) Gamit ideh b̃ipal sob dan nakitinan, vireh t̃əlmam h̃əni hən aGot ðerub̃at nəsaan san dani (5.19-20)

Na-ke-ivoi-an

¹ Ginau aJemes notovi nəslev siGot mai siNasub̃ aYesu Kristo, nuke, “Ivoi,” van hən nahəmar tosəjavur pisan eru, nəvanuan gail lototoh ṽisusua len navile a pan.*

Susumar nəboŋ nəmauran todaŋ

² Bathudud nadəlomian sagw, nəboŋ mət̃betut len natit tiltile ləb̃igol kitev nadəlomian samito ke timabe, mitikemkem h̃əni ŋai. ³ Bathut mət̃oləboii ke nəboŋ natgalenan lotogol kitev nadəlomian samito ke imabe, na-gol-kitevi-an galenan lugol nə-daŋ-b̃uri-an len gamito. ⁴ Nauman hən nə-daŋ-b̃uri-an timasvan van ṽəhav, hən ke nəboruan samit b̃inor buni, asike nədaŋan hən nəboruan samito ðem̃idol boŋ ideh. ⁵ Gamit ideh b̃ipar

* **1:1:** Mat 13.55; Mak 6.3; Uman 15.13; Kal 1.19

mitisau hən nəmauran tonor mai naŵide tovoi, ivoi ke teus aGot həni,* gai toviol masuŵ mai nəvanuan p̄isi, ale dereh teviol həni mai gaiug, asike inau isa hən gaiug sile. ⁶ Nəboŋ gəb̄eusi, usi len nadələmian, nələm̄ sateuri. Nəvanuan nəlon touri ehun nətas tokud tabtab, səpat mədau. Nəlan eŵuvi vi məhat, epus, evi pan.* ⁷ Nəvanuan tomagenan satinau ke Nasuḅ ḅilav natideh maii, ⁸ ikad nənauan toru, edədas ḅehusur naḅisal tosua ŋai, nəmauran san ipat lavəlav.

Naməsəl mai nəvanuan topul hən natite

⁹ Nəvanuan nadələmian ideh ḅevi ut kəmas o ḅevi məsal len nabunusian sinəvanuan gail, ivoi ke tehəhaŵur, husur aGot eputsani tia. ¹⁰ Be nəvanuan tokad natite; aGot ḅigol gai ḅevi ut kəmas, ivoi ke tehəhaŵur həni, husur dereh nəmauran san tem̄idol hum napusit naliol. ¹¹ Namityal togəm vi məhat, esun naliol; imasmas, napusit iteh; nəkaban han imasig. Imagenan nəvanuan tokad natite, tehis sobuer həni van vəmat, imasig maii.†

Nətaltalan hən nəsaan

¹² AGot tivoi hən nəvanuan toil gəgat naut kəmas nate sasa gail lotogəm hən ləḅigol kitev nadələmian san ke imabe. Nəboŋ ḅidaŋ ḅur gail, dereh aGot tilav nəprais hən nəmauran kitin maii, nəprais aGot tokel gati tia ke teviol həni mai alat lotoləmas buni. ¹³ Avan ideh, natit ḅitaltal ke tigol nəsaan, satike, “Evi aGot totaltal ke nisa.” Bathut natideh tosa edədas ḅitaltal ke aGot tigol nəsaan, mai aGot gabag

* **1:5:** Pro 2.3-6 * **1:6:** Nəvanuan nəlon touri egəgel tabtab hum nahit togəgel hən nətau han. † **1:11:** Hən naves 10-11, ris Isa 40.6-7

sətaltal ke nəvanuan gail ləbisa boŋ ideh. ¹⁴ Avil nəvanuan v̄isusua, naləŋonian san tosa gail lutaltal ke tigol nəsaan. Losəhari, loliv gargari vi tut. ¹⁵ Beti nəboŋ naləŋonian tosa totian, ipas nəsaan. Nəboŋ nəsaan enan togəm tibau, ipas nəmatan.

¹⁶ Bathudud sagw notoləmas bun gamit p̄isi, samtedəlom nagəgərasan husur aGot! ¹⁷ Naviolan p̄isi lotovoi, naviolan p̄isi lotonor buni, logəm len aGot a məhat togol nam̄ial p̄isi len nəmav. AGot sagəgel hun nəm̄ol torusərus. ¹⁸ Ilekis ke, len nasoruan hən nakitinan, eviol hən nəmauran veveu mai gidato, hən datb̄ehum na vit metəkav len natit p̄isi gai toum həni.

Nasəsəloŋan mai nagolean

¹⁹ Bathudud sagw notoləmas bun gamit p̄isi, mətələboi səhot nategai: Gamit p̄isi mətəutaut tabtab hən mətbesəsəloŋ, samtisaṽsaṽut hən mət̄bisor, samtisaṽsaṽut hən nəlomit b̄ipaŋpaŋ* ²⁰ bathut nəlol paŋpaŋ sinəvanuan edədas b̄igol səhot nanoran aGot toləŋoni. ²¹ Imagenan, bubulan nabiŋb̄iŋalan mai nəsaan topat sal, dan nəmauran samito. Nəlomit temədaṽ ale səsəloŋ husur nasoruan aGot toriŋi len nəlomito, husur eləboi b̄ilav kuv gamito dan nəsaan samito.

²² Mitigol nəsa nasoruan tokele, samtesəsəloŋ kəmas həni ŋai. Mətbesəsəloŋ həni be asike mət̄bigol husuri, mətogəras səb̄omit hən gamito. ²³ Avan ideh tosəsəloŋ hən nasoruan be sagol nəsa tokele, esum̄an nəvanuan toleleduŋ, ris nəhon len nakəlas. ²⁴ Nəboŋ toris nəhon tonon, ipair

* **1:19:** Ecc 7.9

dani: vøha-sua ŋai nəlon ibonʒon ɥən nənəhənəh han. ²⁵ Avil nəvanuan tobunus vahvahur nalo tonor buni siGot, nalo togol ke nəsaan satəgau gat nəlon am, atenan ɥebunus tabtab həni, asike nəlon ɥibonʒon ɥən nəsa tobunusi, tosəsəlon ɥən, be ɥigol nəsa nalo tokele, dereh aGot tigol tivoi buni ɥən atenan, len nəsa togole.†

²⁶ Avan ideh ɥinau ke aGot tohəhəvur ɥən nalotuan san, avil asike ɥiwol ɥən nasoran san ɥivoi, egəras gai gabag ale nadəlomian san evi naut kəmas. ²⁷ Navide ɥən nalotuan aGot Tata tonau ke tovoi mai tonor masuṽ, imaiegai: Kətkəta təban nəbatunau pəhəvut gail mai namilesw gail lotoləŋon tosa. Ale gelələgau ɥən gaiug, ɥən nəmauran navile a pan satidos nəmauran sam̃.*

2

Gigol teṽitoṽ van ɥən nəvanuan ɥisi

¹ Bathudud sagw, husur məttokad nadəlomian len aMasta sidato, aYesu Kristo, Nasuḅ toyalyal, navide samit gail teṽitoṽ van ɥən nəvanuan ɥisi, ideh satile.* ² Nəbon məttokad nəbonɥonan, avan ideh tosun nahurabat bilbil, totav nariŋ nagol gail len navəlan ɥegəmai, ale togon tovi məsal tosun nahurabat tomatu tia, ɥegəmai, mitimab ɥən gəlaru? ³ Məṽbekəta təban gai tosun nahurabat bilbil, məṽbikel maii ke, “Naut tovoi egai, gebətah gegai,” avil məṽbikel mai naməsal ke, “Geil

† **1:25:** Nalo aJemes tosor husuri savi nalo ɥisi siMoses, be isor husur nalo ɥən na-ləmas-buni-an aYesu today ke datimashusur tabtab həni. * **1:27:** Isa 1.17, 23 * **2:1:** Job 34.19; Lev 19.15

ei o gebətah len tan bathuriegw.” ⁴ Məṭbigol ḅimaienan, mətopəpəhw husur natilean məttogole len gamit gabag. Na-nənoṽ-həni-an samito isa husur nənanuan hən nəsaan məttokade.

⁵ Bathudud notoləmas bun gamit p̄isi, səsəlonj! AGot ilekis hən alat lotovi məsal len nabunusian sinavile a pan, hən ləbepul hən nadəlomian, ale hən ləḅikad natohan pipihəbələn balai, hum tokel gati ke alat lotoləmas buni likade. ⁶ Wake gamito, mətomədas naməsal gail, riŋ galit a pan. Imabe? Ase lomədas gamito, liv gargar gamito vi lan nakotan? Evi alat lotokad natite boh! ⁷ Galit lusor mədas nahəsan aYesu Kristo tovoi, nahəsan məttoṽaṭi husur məttovi esan.

⁸ Məṭbigol nəsa aKristo tovi kiŋ sidato tokel buni, mətugol ivoi. Ikel bun nalo natosian siGot tokele ke, “Geləmas bun nəvanuan totoh pəpadaŋ hən gaiug suŋan gotoləmas bun gaiug gabag.”* ⁹ Avil məṭbeputsan avan ideh məhat hum tovoi səhor nəvanuan tile, mətugol nəsaan. Ale evi nalo enan tosaḅ səhoti ke məttovi nəvanuan na-ḅur-kotov-nalo-an. ¹⁰ Husur avan ideh togol natit p̄isi nalo kavkav tokele, be toteh len nakelean tosua ŋai, gai eḅur kotov nalo kavkav, ale inor hən ḅipanis sile. ¹¹ Bathut aGot toke, “Sagigol naitian toḅur kotov nəlahan,” ikele am ke, “Sagigol avan ideh timat.”* Asike gəḅigol naitian toḅur kotov nəlahan, be gəḅigol nəvanuan ḅimat husur naləŋonian sam̄ ŋai, gaiug boh, goḅur kotov nalo.* ¹² Len nəsa

* **2:8:** Lev 19.18 * **2:11:** Nəboŋ toke Sagigol avan ideh timat namilen ke sagigol avan ideh timat sil nəlol paŋpaŋ sam̄ o naləŋonian sam̄ ŋai. * **2:11:** Exo 20.13-14; Deu 5.17-18

gotokele, nesa gotogole, ginau gat nategai ke, aGot dereh tenənoṽ hən nəmauran sam̄ mai nalo hən naləmas-buni-an, nalo togol nəsaan satəgau gat nəloṽ am. ¹³ Husur asike nəloṽ bitəjis nəvanuan gail, asike aGot ilolosa hən gaiug nəboṽ ḅekəta bunus nəsa gotogole. Be nəloṽ bitəjis nəvanuan gail, nəlon aGot dereh titan̄is gaiug nəboṽ ḅepəpehun navoian dan nəsaan.

Nadəlomian mai nagolean

¹⁴ Bathudud sagw, gəḅikel ke gotokad nadəlomian be gəsagol natideh hən ḅeṽusani, nadəlomian sam̄ evi tarhət sam̄ mabe? Nadəlomian tomaienān edədas ḅilav kuv gaiug dan nəpanismen. ¹⁵ Aṽam̄ o aṽavinem̄ len nadəlomian ḅipar hurabat o hanian akis, ¹⁶ ale gamit ideh ḅikel maii ke, “Ivoi, natəmat tipat len nəloṽ, gitoh tunətun ale hanukub,” be asike gəḅilav nəsa tomidol həni maii, govi tarhət san mabe? ¹⁷ Len naṽide tomaienān, nadəlomian ḅipat səbon, asike ḅigol natideh, nadəlomian enan imat, savi natideh.

¹⁸ Avil avan ideh ḅike, “Gaiug gukad nadəlomian, ginau nugol natit tovoi gail.” Ale dereh nisor vari ke, “Gəḅeṽusan nadəlomian sam̄ səkad nagolean ideh tovoi lan, ale ginau, len nəsa tovoi notogole, dereh neṽusan nadəlomian sagw.” ¹⁹ Gəḅedəłomi ke aGot esua ṽai, ivoi! Be natəmat gail am lodəlom natenan, ale lomətahw, lupab lan.* ²⁰ Gumelmel! Gəsaləboi səhoti sal a? Nəboṽ nagolean sətah mai nadəlomian, nadəlomian enan savi natideh. ²¹ Atəmadat ta sutuai, aApraham igol nəsa hən aGot

* **2:19:** 1Tim 4.1; Mat 8.29; Mak 1.24, 5.7; Luk 4.34

torinji ke tonor len nəhon? AGot erinji ke aAraham inor len nəhon nəboŋ aAraham toviol hən aIsak, anatun, len nəmel tutumavan.* ²² Imaiegai: Nadəlomian san mai nəsa togole aroum bənbəon. Nəsa togole evurvur nadəlomian san. ²³ Ale natosian siGot isarpoh toke, “AAraham edəlom nəsa aGot tokele, ale aGot erinji ke aAraham inor len nəhon husur nadəlomian san,”* ale aGot ekisi hən abubur san.* ²⁴ Imasil ke aGot erinji ke nəvanuan inor len nəhon husur nəsa nəvanuan togole, savi husur nadəlomian nəvanuan tokade lan ŋai. ²⁵ Imaienan am hən aRahap, napəhaʋut ta Jeriko ta mō toɸur hən niben. AGot erinji ke inor len nəhon husur nəsa alitenan togole nəboŋ tosusuan ahai pispisul gail ale tosəvat galit vi lan naɸisal tile sua.* ²⁶ Nəboŋ nanunun toɸuer len nəvanuan, niben imat. Len naʋide tomaienən, nəboŋ nagolean sətah mai nadəlomian, nadəlomian enan imat.

3

Nawolan hən nameam

¹ Bathudud nadəlomian, gamit isoɸur samtegəm vi hai ɸusan. Mətevis ŋai. Husur mətoləboii ke dereh aGot tebusn kitev nəsaan len nəmauran mai naɸusanan sinamit namttovi hai ɸusan, səhor nəvanuan tile gail. ² Len naʋide tosəbur gadit ɸisi datusab van. Avan ideh asike bisor bisa len nasoran san, gai evi nəvanuan tonor kavkav hum aGot toləŋoni, eləboi biwol hən gai gabag kavkav. ³ Nəboŋ datɸerinj natuhmetəlai len nabuŋon nahos

* **2:21:** Gen 22.1-14 * **2:23:** Gen 15.6 * **2:23:** 2Chr 20.7; Isa

41.8 * **2:25:** Jos 2.1-21

hən b̄igol nəsa datb̄eləḡoni, datoləboi datb̄iwol hən niben kavkav. ⁴ Mitinau nab̄iltiwag wol. Ahai wolwol eləboi b̄iwol hən nəwag enan hən natuh̄vos wolwol ḡai, ale dereh tevi lan naut ahai wolwol toləḡoni, naut kəmas nəlan todaḡ. ⁵ Len naḡide tomaienən namean nəvanuan evi natuhtit ḡai be ikel na-sor-patpat-gai-məhat-an totibau.

Mitinau nakumashəhab toləboi b̄epəḡas nab̄iltilih̄ai. ⁶ Namean nəvanuan tosor eh̄um nəhab enan. Len niben nəvanuan, namean evi nəkadhut naḡide hən nəmauran tiltile p̄isi lotosa. Emədas nəvanuan kavkav. ASetan etuḡ namean nəvanuan hən nəhab nəmatan ale namean nəvanuan epəḡas p̄is naḡisal hən nəmauran san kavkav. ⁷ Nəvanuan eləboi b̄igol narivatəvat mai nəman mai naḡit tokələh mai natit tomaur len tas lototiltile ləb̄ehusur nəsa toləḡoni. ⁸ Be səkad avan ideh toləboi b̄igol namean b̄ehusur nəsa toləḡoni. Evi natit nəsaan sua, na-wol-həni-an tob̄uer lan. Epul hən nabehi togol nəmatan. ⁹ Nameadato isal suh Nasub̄, aTəmadato, ale nameadat enan ḡai esəvar nəvanuan gail, aGot togol lotosum̄an gai.* ¹⁰ Nəsal-suhi-an mai nasəvarian, ḡəlar p̄isi arovivile len nabuḡon nəvanuan. Bathudud sagw gail, datimasgol ke natenan satimaienan. ¹¹ Nabəko tosua ḡai eḡuv hən nəwai tohol mai nəwai tokon a? Ao! ¹² Bathudud sagw gail, nəhai nafik iḡan hən naoliv a? Ao! Nəhau nakrep iḡan hən nafik a? Ao! Ale nabəko tokasəkas edədas b̄eḡuv hən nəwai tohol.

Namitisau hən nəmauran tonor egəm len aGot

* **3:9:** Gen 1.26-27

13 Gamit ideh ikad namitisau hən nəmauran tonor o naləboian a? Bikade, tiḡarḡar len naṽide san tovoi, ke, len namitisau san hən nəmauran tonor, natit ḡis togole, igol gail len nəlon tomədaυ, sənau gai. 14 Avil len nəlomito mətḡikad nə-taḡulol-bulosi-an, mətḡinau masuṽ hən gamit səḡomito, samtisor patpat namitisau samit a məhat, samtelibliboḡ hən mətḡisor mədas nakitinan. 15 Husur namitisau tomaianan sagəm len aGot, be egəm len navile a pan mai nəvanuan lotosuh lan mai natəmat gail. 16 Husur naut ideh nəlon nəvanuan topul hən nə-taḡulol-bulosi-an mai nəvanuan lotonau masuṽ hən galit səḡolito, naut enan ikad nətaṽtaṽoran mai naṽide hən nəsaan tilitile ḡisi. 17 Avil namitisau hən nəmauran tonor togəm len aGot iveveu buni, asike asike isa. Eləmas bun natəmat len nəlon nəvanuan, inau habat hən nəvanuan tile, səhaihai be eutaut hən ḡesəsəloḡ hən nəvanuan tile. Nəlon itaḡis masuṽ hən nəvanuan tile, ale len natit ḡisi togole iṽan hən naṽit tovoi. Igol eḡitoṽ van hən nəvanuan ḡisi, ale nəsa tokele, igole, sagəras avan ideh. 18 Alat nəlolit tokad natəmat, lotogol naḡonan ke səkad nəḡalan am, ehum galit lumabul namisurhut totov, toṽan hən naṽite tovi nəmauran tonor buni.

4

Gol nəsa aGot toləḡoni

1 Nəḡalkabaḡan mai nəḡalan gail len gamito, loḡəm a be? Loḡəm len naləḡonian samit səḡomit gail lotoliv gamito. Naləḡonian galenan luḡal len nibemito mai nəlomito. 2 Mətəloḡon

nəsa mətsəkade; nələmit evənəhi be mətodədas mətbəkade; imaienan mətovitvituh, mətubal, mətugol nəmatan mōsi. Mətsəkade husur mətsaus aGot həni. ³ Ale nəboŋ məttousi həni, mətsəkade husur mətsausi mōs navoian; mətoləŋoni ŋai mōs biŋol na-ləŋon-ivoi-an len gamit səbomito. ⁴ Mətsail gəgat len aGot, mətohum abareab toriŋ asoan hən bitoh mai naulunān tile! Nəboŋ məttogəm vi bubur sinavile a pan, mətogəm vi enemi siGot. Mətsaləboii a? Imaienan, avan ideh tolekis hən bevi bubur sinavile a pan, gai evi enemi siGot. ⁵ Natosian siGot ike aNunun aGot, aGot toriŋi len gidato, ilekol masuŋ hən gidato. Mətunau ke natosian san isor kəmas a? Aŋ! ⁶ Avil aGot eviol habat am mai gidato hən navoian gai toviol kəmas həni. Imaienan, natosian siGot ike, “AGot evi enemi silat lotopatpat galit məhat, be eviol kəmas hən navoian mai alat nələlit toməda, ləsənu galito.”* ⁷ Imaienan, riŋ gamito len navəlan aGot. Mitidaŋ buŋ natəmat ale dereh tigam dan gamito. ⁸ Mətegəm pəpadaŋ təban aGot ale dereh aGot tegəm pəpadaŋ təban gamito. Gamit məttovi vanuan nəsaan, kəkəsəval, mitigol nəmauran samit tiveveu! Gamit məttokad nənauan toru, mitigol nələmit tiveveu.* ⁹ Mitilolosa, mititaŋ, namətarur samit gail lisel! Nəmanmanan samit tegəm vi taŋan, nakemkeman samit tegəm vi lolosaan. ¹⁰ Nələmit teməda len nəhon aGot, riŋ gamit len navəlan ale dereh teputsan gamito.

Samtisor tas nəvanuan tile

* **4:6:** Pro 3.34 * **4:8:** Zec 1.3; Mal 3.7

¹¹ Nəbathudud sagw gail, samtisor mədas gamit gabag. Avān ideh b̄isor mədas nəbathudud nadəlomian ideh, b̄isab̄ səhoti ke b̄isa, gai isab̄ səhoti ke nalo siGot isa. Wake nalo səpat len navəlañ hən gəb̄bike ivoi o isa, ao, gimasgol husur nəsa tokele ɲai. ¹² AGot səb̄on ɲai toviol hən nalo, gai ɲai eləboi b̄epəpəhun navoian dan nəsaan. Gai səb̄on ɲai eləboi b̄ilav kuv gidato hən datb̄imaur, gai səb̄on eləboi b̄igol datb̄imasig. Be gaiug savi hən gəb̄bike nəvanuan tile tosa.

Sagisor sal suh gaiug

¹³ Mətesəsəlon, gamit məttoke, “Daməɲai o pelan datevi lan nabiltivile ea. Ale dateum ei len nasihau tesua, datevur natit gail, p̄ur həni, ale dereh datesəhor nəvat tisoḅur.” ¹⁴ Samtekəmaienan husur mət̄saləboi nəsa b̄evisi pelan.* Mət̄saləboi nəmauran samit timabe. Mətohum nəmavukasw togol naut toḅanuḅanw, ale sədareh toməkaskas. ¹⁵ Ivoi am hən mət̄bike, “Nasuḅ b̄eləɲoni, dereh datitoh, datigol timaiegai maiegai maiegai.” ¹⁶ Be gagai len nənauan ke mət̄tovoi səhor nəvanuan tile gail, mət̄usor patpat gamit məhat. Na-sor-sal-suhi-an p̄isi tomagenan isa vəsa! ¹⁷ Imaienan, nəboɲ mət̄toləboi nəsa tonor hən mət̄bigole be mət̄sagole, mət̄ugol nəsaan.

5

Naləlaguan van hən alat lotopul hən natite

¹ Mətesəsəlon, gamit mət̄topul hən natite! Miti-taɲ, mət̄eis husur na-ləɲon-isa-vəsa-an gail lotogəm

* **4:14:** Hən naves 13-14, ris Pro 27.1

hæn gamito. ² Nasugurtit mættopul hæni inŋom tia, nahurabat samit gail, nēbarmom ikat tatar gail gol ke lumadurdur tia. ³ Nagol mai nasilva mættosah tuani itaŋ tia. Natgalenan dereh likel ur nēsaan samito lihan nibemito hum nēhab. Nəboŋ hæn nanonŋan hæn navile a pan egəmai be mætusah tuan natit samito sal.* ⁴ Nau nēsa mættogole! Mætsaŋur nēvanuan nauman gail lotota kokotov nawit len nēmarireu samito, gol ke naŋurŋuran salito mætsaŋuri ikel ur nēsaan samito. Ale nəkaiian silat lotota kokotov nawit, aGot tovi Masta sinabiltivəshəŋel gail len nēmav, esəsəloŋ hæni.* ⁵ Len nēmauran samit topul hæn nakontite len navile eg a pan, mætugol natideh mættoləŋoni. Hum nabuluk tokənoh hæn naliol sənau nēmatan san, gamito mætugol nəlomit tokənoh, tohan tēməhav naut kəmas nəboŋ hæn nēmatan. ⁶ Mætusaŋ səhoti ke nēvanuan nanoran timaspanis, ale mætugol imat, be gai sagol natideh hæn mətbinəŋ dani.

Toh mædau husur na-ləŋon-isa-vəsa-an

⁷ Imaienan bathudud nadələmian, susumar len na-toh-mædau-an vir nagəman siNasuŋ. Mitinau nēvanuan tokad nəhol. Itohtoh mædau vir naus beus len nəboŋ han, hæn natit pisi lototov len tan ləbiŋan hæn naŋit tovoi.* ⁸ Gamit am miti-toh mædau tebəlav, mətəil gəgat len Nasuŋ husur nagəman san egəm pəpadaŋ.

⁹ Bathudud nadələmian, samtikoblen mædas gamit gabag, hæn asike Nasuŋ hisaŋ səhoti ke

* **5:3:** Hæn naves 2-3, ris Mat 6.19 * **5:4:** Lev 19.13; Deu 24.14-15 * **5:7:** Deu 11.14; Jer 5.24; Jol 2.23

mitimaspanis. Mæteris! Gai þeþeþehun navoian dan nēsaan sidato egəm tia! Satoil þopita!

¹⁰ Bathudud nadələmian, hən mətþeləboi na-toh-mədau-an tobəlav len na-ləŋon-isa-vəsa-an, mitinau ahai kelkel ur gail lotosor len nahəsan Nasuþ. Ale mitigol tətöŵ hən galito. ¹¹ Datunau alat lotodan þur na-ləŋon-isa-vəsa-an. Len nabunusian sidato aGot ivoi hən galito. Mətosəsəlon ləboi nə-dan-þuri-an siJop, ale mətoris ləboii ke husur na-ləŋon-isa-vəsa-an tobəlav, Nasuþ aGot ivoi masuŵ hən.^{*} Husur nəlon Nasuþ itaŋis masuŵ hən nəvanuan, mai epul hən nalolosaan.^{*}

¹² Bathudud nadələmian, a məhat hən natit þisi, samtikel nəhes ideh hən þita gat na-kel-gati-an samito, samtikel nəhes nəmav, nəhes navile a paŋ, o nəhes ideh am. Be mitike, “Evoi” ŋai hən evoi, mitike, “Ao” ŋai hən ao, hən asike aGot þisaþ səhoti ke mitimaspanis.^{*}

Mitoris tuŵ len nadələmian, mətevi tarhət gamit gabag

¹³ Gamit ideh þeləŋon þisa masuŵ, timassor tuŵ. Gamit ideh þehəhaŵur, timassal suh aGot len nəþe gail. ¹⁴ Gamit ideh þeməsah, timaskis aelta silat siYesu legəmai ale limassor tuŵ mōsi, vəhasi hən naoil len nahəsan Nasuþ.^{*} ¹⁵ Ale na-sor-tuŵ-an len nadələmian dereh tilav kuvi dan naməsahan; Nasuþ tigol timaur. Ale atenan þigolgol nəsaan, Nasuþ dereh teruþati dani. ¹⁶ Imaienan, mitikel vəhot nakitinan hən nəsaan samit gail mai gamit

^{*} **5:11:** Job 1.20-22, 2.10 ^{*} **5:11:** Psa 103.8 ^{*} **5:12:** Mat 5.34-37 ^{*} **5:14:** Mak 6.13

gabag ale sor tuŵ m̄os gamit gabag hən mət̄bimaur dan naməsahan. Nəboŋ nəvanuan nanoran tosor tuŵ, na-sor-tuŵ-an san ikad nədaŋan totibau, len Nasuḅ eləboi ḅigol natit ḅisobur. ¹⁷ AEljah evi nəvanuan suḿian gidato, ale isor tuŵ idaŋ hən naus asike ḅeus. Ale naus səhan nətan len nasihau totor mai nahəbati toməlevtes! ¹⁸ Beti isor tuŵ hən naus ḅeus, ale nabiltius eus, nətan igol nəhanian itov, iŵan.†

¹⁹⁻²⁰ Bathudud nadəlomian sagw, gamit ideh ḅipal sob dan nakitinan, ale avan ideh ḅevireh təlmam həni, mitinau gat nətegai: avan ideh ḅevireh nəvanuan nəsaan təlmam dan nəp̄isal nəsaban san, ilav kuvi dan nəmatan hən aGot ḅeruḅat nalilisaan san.*

† **5:18:** Hən naves 17-18, ris 1Ki 17.1, 18.1, 18.42-45 * **5:19-20:**
Pro 10.12; 1Pit 4.8

**Nasoruan siGot len nasoruan ta Uluveu
The New Testament in the Maskelynes language of
Uluveu, Vanuatu
Niutestamen long lanwis Maskelynes blong Uluveu,
Vanuatu.
Le Nouveau Testament dans la langue Maskelynes de
Uluveu, Vanuatu.**

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Maskelynes

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

cb9da196-fced-5a7c-9540-74db5e4270fd